

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kesäkandi 2024

Toinen tapaaminen 22.4.

Tänään luvassa

- Kertaus tutkimussuunnitelman sisällöistä
  - Pelisääntöjä seuraavaan seminaariin, jossa tutkimussuunnitelmia käsitellään
- Tutkimuksen aiheet
  - Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset
- Empiirinen lähdeaineisto
  - Laatu ja määrä (kertausta)
  - Aineistonkeruu - tietosuoja

Tutkimussuunnitelma

Mikä se on?

- Kuvaa lyhyehkösti ja ymmärrettävästi siitä, mistä tehtävässä tutkimuksessa on kysymys
  - Vastaa (ainakin) seuraaviin kysymyksiin (jotakuinkin tässä järjestyksessä)
    - Mitä? (tutkimuskohde)
    - Miksi? (tutkimuksen motivointi)
    - Millä? (aineisto)
    - Miten? (menetelmät)
    - Milloin? (aikataulu)
    - Näiden lisäksi tutkimussuunnitelma voi sisältää hypoteeseja tms.
  - Kohdeyleisönä on joku muu (esim. rahoittaja), mutta jäsentää myös omaa työtä
    - Tutkimussuunnitelman laatiminen on tärkeä ja opittava työelämätaito, sillä rahoitushakemuksia joutuu tekemään monessa ammatissa
    - Joitain tutkimussuunnitelman osioita voi käyttää suoraan tutkimuksessa
      - Ts. aika, jonka tutkimussuunnitelman kanssa käyttää saattaa olla pois itse tutkimuksesta

Esimerkki tutkimussuunnitelmasta (max. 5 sivua)

1. Tutkielman aihe
  - Miksi aihe kiinnostaa?
  - Mikä herätti kiinnostuksesi?
  - Mikä aiheessa ihmetyttää?
  - Mihin haluaisin vastausta / mitä haluaisin selvittää?
  - Mikä aiheessa on ongelmana?
  - Mitä tiedän aiheesta entuudestaan?
2. Tutkielman tausta
  - Keskeiset käsitteet
  - Käytettävä teoria
3. Aineisto ja menetelmät
  - Miten aineisto kerätään
    - Määrällinen vai laadullinen tutkimus?
  - Miten aineistoa analysoidaan?
    - Tärkeämpi olla selväsanainen kuin näennäisen tieteellinen
4. Alustava lähdeluettelo
  - Noin kymmenen keskeistä tutkimusta aihepiiristä (sekä suomeksi että kansainvälisesti)
5. Aikataulu

Tutkimussuunnitelma vs. johdanto

Johdanto

- Vie lukijan sisälle aiheeseen
  - Kertoo, mitä tutkimus käsittelee ja mitä aihepiiristä jo tiedetään
- Virittää lukijan mielenkiinnon aihepiiriin
  - Eli motivoi tutkimuksen tekemisen
- Kertoo työn perusidean
- Pituus n. 2 sivua, pidä siis suhteellisen lyhyenä
- Johdanto kirjoitetaan yleensä viimeiseksi, mutta ei aina
  - Itselläni on ainakin jonkinlainen ajatus johdannosta (=tutkimussuunnitelma?) jo hyvissä ajoin

Tutkimussuunnitelma

- Kuvaa lyhyehkösti ja ymmärrettävästi siitä, mistä tehtävässä tutkimuksessa on kysymys
  - Vastaa (ainakin) seuraaviin kysymyksiin (jotakuinkin tässä järjestyksessä)
    - Mitä? (tutkimuskohde)
    - Miksi? (tutkimuksen motivointi)
    - Millä? (aineisto)
    - Miten? (menetelmät)
    - Milloin? (aikataulu)
    - Näiden lisäksi tutkimussuunnitelma voi sisältää hypoteeseja tms.
  - Kohdeyleisönä on joku muu (esim. rahoittaja), mutta jäsentää myös omaa työtä
    - Tutkimussuunnitelman laatiminen on tärkeä ja opittava työelämätaito, sillä rahoitushakemuksia joutuu tekemään monessa ammatissa
    - Joitain tutkimussuunnitelman osioita voi käyttää suoraan tutkimuksessa
      - Ts. aika, jonka tutkimussuunnitelman kanssa käyttää saattaa olla pois itse tutkimuksesta

Tutkimussuunnitelma vs. johdanto

Johdanto

- Vie lukijan sisälle aiheeseen
  - Kerroo, mitä tutkimus käsittelee ja mitä aihepiiristä jo tiedetään
- Virittää lukijan mielenkiinnon aihepiiriin
  - Eli motivoi tutkimuksen tekemisen
- Kerroo työn perusidean
- Pituus n. 2 sivua, pidä siis suhteellisen lyhyenä
- Johdanto kirjoitetaan yleensä viimeiseksi, mutta ei aina
  - Itselläni on ainakin jonkinlainen ajatus johdannosta (=tutkimussuunnitelma) jo avoimissa joi-

Tutkimussuunnitelma

- Kuvaa lyhyesti ja ymmärrettävästi siitä, mistä tehtävässä tutkimuksessa on kysymys
- Vastaa (ainakin) seuraaviin kysymyksiin (jotakuinkin tässä järjestyksessä)
  - Mitä? (tutkimuskohde)
  - Miksi? (tutkimuksen motivointi)
  - Millä? (aineisto)
  - Miten? (menetelmät)
  - Milloin? (aikataulu)
  - Näiden lisäksi tutkimussuunnitelma voi sisältää hypoteeseja tms.
- Kohdeyleisönä on joku muu (esim. rahoittaja), mutta jäsentää myös omaa työtä
- Tutkimussuunnitelman laatiminen on tärkeä ja opittava työelämätaito, sillä rahoitushakemuksia joutuu tekemään monessa ammatissa
- Joitain tutkimussuunnitelman osioita voi käyttää suoraan tutkimuksessa
  - Ts. aika, jonka tutkimussuunnitelman kanssa käyttää saattaa olla pois itse tutkimuksesta

Vastaavat jossain määrin toisiaan

Tämä on syytä ottaa huomioon, kun teette tutkimussuunnitelmianne

Pelissäntöjä seuraavaan seminaariin

- Jokainen (paritöistä toinen) palauttaa tutkimussuunnitelmansa peda.netin palautuskansioon hyvissä ajoin ennen seminaaritapaamista, jotta kaikilla on aikaa tutustua kaikkien tutkimussuunnitelmiin.
  - Eli kun seuraava tapaaminen on 6.5., niin tutkimussuunnitelmat on palautettava vappuun mennessä.
- Jokainen lukee kaikkien tutkimussuunnitelmat ja valmistautuu esittämään niistä vähintään yhden kysymyksen
  - Koska kaikilla meillä on varsin paljon luettavaa, on sivumäärärajoituksessa syytä pysyä. Eli tekstit saavat olla maksimissaan viisi sivua pitkiä.
    - Jos kynä on syönnillään, niin voitte kirjoittaa enemmän, mutta palautettava versio saa olla viisisivuinen
- Koska töitä on paljon, niin kunkin tutkimussuunnitelman käsittelyyn on aikaa noin 10 min
  - Niistä käydään seminaarissa lyhyt keskustelu, jota Mikko ohjaa
- Seminaarin jälkeen annan tarkempaa ja laajempaa kirjallista palautetta tutkimussuunnitelmista
- Tutkimussuunnitelmaseminaari pohjustaa syksyn seminaarikertoja, joissa töitä käsitellään

Tutkimuskysymys

Mikä se on?

Hyvä tutkimuskysymys on avain hyvään tutkimukseen

- Mitä tutkimuksessa tutkitaan?
  - Kokonainen virke, joka alkaa isolla kirjaimella, sisältää kysymyssanan ja päättyy (usein, mutta ei aina) kysymysmerkkiin
    - Esim. *"Tarkastelen tässä tutkimuksessa miten saamelaisia ja saamelaisuutta kuvataan historian oppikirjoissa."*
  - Jakautuu toisinaan pääkysymykseen ja riittävään määrään alakysymyksiä, joihin pääkysymys jakautuu ja jotka tarkentavat sekä konkretisoivat pääkysymystä
    - Esim. *"Tutkimuksen pääkysymys on, miten suomalaisten seurakuntien kirkkoherrat osallistuivat valtionrakentamiseen. Kysymystä lähestytään kolmesta näkökulmasta, jotka valottavat valtionrakentamista ja kirkkoherrojen roolia siinä eri suunnista. Näkökulmat ovat: 1. kirkko ja kirkkoherrat suhteessa hallitsijaan ja maalliseen esivaltaan, 2. kirkkoherrat suhteessa paikallisyhteisöihin sekä 3. kirkkoherrat esivaltojen ja paikallisyhteisöiden välissä."*
    - Ei kandityössä ole välttämätön, mutta suositeltava
  - Tutkimuskysymyksen suhde tutkimustehtävään: tehtävä laajempi, tutkimuskysymys konkreettisempi, joka rajaa tutkimustehtävää ja vastaa johonkin osioon tutkimustehtävästä
  - Huom! Ei ole sama asia, kuin esimerkiksi kyselytutkimuksen kysymykset
- Hyvän kysymyksen esittäminen on opittava ja hyödyllinen taito sekä tutkijalle että opettajalle

Kaikki alkaa oikeasta kysymyssanasta...

- Pohtikaa pareittain mitä tai millaisia asioita (esim. syy-seuraussuhde) seuraavilla kysymyssanoilla voi tutkia:
  - Kuka/mikä?
  - Kuinka?
  - Mitä?
  - Miksi?
  - Missä?
  - Mistä?
  - Miten/miten usein?
  - Mihin?
  - Millainen?
  - Kuinka/kuinka paljon?

...ja päättyy muihin hyviin sanoihin

- Pelkkä kysymyssana ei kuvaa täysin sitä mitä tutkitaan, vaan muut sanat määrittävät sitä myös
  - Tutkimuskysymyksen tarkkuus ja konkreettisuus
    - Kokemukseni mukaan tämä on haastavaa aloitteleville tutkijoille
  - Esim 1. ”Tässä tutkimuksessa tarkastellaan saamelaisia historian oppikirjoissa”
vrt.
”Tässä tutkimuksessa tarkastellaan, miten saamelaisia kuvataan historian oppikirjoissa”
  - Esim 2. ”Haastattelen opettajia ja tarkastelen mitä mieltä opettajat ovat matematiikan opettamisesta”
vrt.
”Tarkastelen tässä tutkimuksessa, miten opettajat käsittävät ja kuvaavat käsityksiään matematiikan opettamisesta”
- Pohtikaa pareittain tutkimuksenne tutkimuskysymystä. Koettakaa keksiä mahdollisimman konkreettinen tutkimuskysymys.

Lähdeaineisto

Kun puhun lähteistä (tai alkuperäislähteistä) viittaan *aina* empiiriseen lähdeaineistoon. Tutkimuksia (jos ne eivät ole empiirinen lähdeaineisto) kutsun tutkimuksiksi.

Kertausta viime viikolta

- Aineiston määrä:
  - Laadullinen aineisto:
    - haastatteluja 3–6 kpl (yhden haastattelun kesto n. ½ h.),
    - ryhmähaastatteluja 2 kpl (ryhmässä 3–5 osallistujaa),
    - kirjoitelmia tms. tekstituotoksia väh. 20 kpl (muuta tekstiaineistoa vastaava määrä),
    - havainnointi: esim. aamupäivät viikon ajan tai vastaava aikamäärä
  - Määrällinen aineisto:
    - Vähintään 30 palautettua kyselylomaketta

Kandidutkielman aineiston ei tarvitse olla opettajia haastattelemalla kerätty...

Vaihtoehtoja:

- Opiskelijaryhmän kirjoitelma-aineisto
- Perusopetuksen opetussuunnitelma (+ muut dokumenttiaineistot)
- Oppikirjat -> oppikirja-analyysi
- Kandiryhmän tai pienryhmän yhteinen aineisto
- (Reflektiopäiväkirjat, muut opinnoissa kertyvät autenttiset aineistot (esim. Prope))
- Kuva-analyysi, someaineistot

Aineisto on olennainen kysymys ennen kaikkea kesätoteutuksessa, koska kouluille ei pääse kesäkuun alun jälkeen havainnoimaan tai haastattelemaan

Tietosuoja

- Osana tutkijan eettistä osaamista, jokaisen meistä, joka käsittelee tutkimuksessaan *henkilötietoja* tutkimuksessaan, on osattava:
  - informoida tutkittavia tutkimukseen osallistumisesta (mihin tutkimukseen osallistutaan, mitä tutkitaan, mitä henkilötietoja kerätään jne.)
  - kerätä ja säilyttää aineisto tietoturvallisesti
    - Eli niin, että tutkittavien oikeusturva toteutuu, esim. henkilötiedot eivät ”vuoda” ulkopuolisille
  - Arkistoida tai tuhota aineisto tutkimuksen jälkeen
  - Etenkin kasvatusalalla, jossa mahdollisesti tutkitaan lapsia ja nuoria, tietosuoja-asiat ovat erityisen herkkiä
- Asia voi tuntua pelottavalta, mutta on tavallinen osa tutkimuksen tekemistä.
  - Tietosuoja-asioihin on olemassa myös koulutuksia. Tällä opintojaksolla käydään läpi vain minimimäärä asioita niin, että kukin voi tehdä kandityönsä
- Yliopiston sivuilla on hyvä peruspaketti tietosuoja-asioista: <https://www.jyu.fi/fi/tietosuoja/opiskelijan-tietosuojaohjeet>
  - Tutustukaa sivustoon ja linkkeihin. Kirjoittakaa muistiin, jos tutustumisen aikana jokin jää pohdituttamaan ja kysykää Mikolta

Teoriatausta

- Teoriatausta koostuu esim. 2–3 pääluvusta ja niiden alaluvuista.
- Luvut otsikoidaan sisällön perusteella
- Jäsentelyideoita:
  - "Tutkimuksen suppilomalli": eteneminen abstraktista yläkäsitteestä yhä lähemmäs konkretiaa
  - Käsitteen määrittelyt ja aiemman tutkimuksen esittely voivat olla samassa pääluvussa

Tavoite

- Herätellä ja suunnata lukijan kiinnostusta niiden kysymysten ja arvoitusten tarkasteluun, joihin työ omalta osaltaan vastaa
- Pohjustetaan tutkimuskysymyksiä/ -ongelmia
- Teoriataustan ja tutkimuskysymysten/-ongelmien välinen yhteys tärkeää (=teorian ja empirian välinen yhteys)

Käsitteet

- Mikä on tutkimuksesi pääkäsite tai pääkäsitteet?
- Mistä osista / elementeistä tutkittava ilmiö koostuu?
- Mitkä ovat käsitteiden väliset suhteet?
- Käsitehierarkia: yläkäsitteet, alakäsitteet
- Miten käsitteet määritellään?
- Millä muilla käsitteillä samaa asiaa käsitellään, mitkä ovat lähikäsitteitä?
- Käsitteiden määrittelyn tarkoitus: jotta lukija tietää missä merkityksessä niitä käytetään ko. tutkimuksessa